

Tallinna kesk- ja haruraamatukogude tarvitamise määrused.

§ 1. Tallinna kesk- ja haruraamatukogud on maksuta kasutada kõigile Tallinna kodanikele alljärgnevate määruste alusel.

Laenajakaart.

§ 2. Igal kodanikul, kes 14 aastat vana, on õigus saada kaks laenaja kaarti. Erilistel juhusel võib raamatukogu juhataja vajaduse kohaselt suurendada kaartide arvu.

Laenajakaardi saamisel annab kaardi saaja või tema seasduolik eestkostja kohustuse, et tema tunnistab enese kohta maksvaks ja kohustavaks Tallinna kesk- ja haruraamatukogude tarvitamise määrused ühes järgnevate täienduste ja muudatustega.

§ 3. Esimese kaardiga laenatakse kõiki raamatuid, kuna teise erivärvilise kaardiga saab ainult teaduslikke raamatuid.

§ 4. Laenajale antud kaart on maksev kolm aastat.

§ 5. Kaotab laenaja kaardi, peab ta sellest kohe teatama raamatukogu juhatajale, kes siis kahe (2) nädala pärast annab välja uue kaardi. Selgub, et kaart hävinenud, antakse uus kaart kohe. Uue kaardi eest tuleb laenajal maksta kümme (10) senti.

§ 6. Ei teata laenaja kaardi kaotamisest, vastutab ta täiel määral kõigi tagajärgede eest, mis võivad tekkida, kui keegi võõras isik tema kaardiga raamatuid laenab.

§ 7. Kaardi kui ka laenatud raamatu edasiandmine teistele isikutele ja kaartide vahetamine laenatud raamatuis on keelatud. Laenaja on igal juhul vastutav tema kaardiga laenatud raamatu eest.

Laenamine.

§ 8. Raamatud laenatakse laenajakaardi ja nõudelehe esitamisel.

§ 9. Nõudelehele peab laenaja kirjutama need raamatud, mis ta soovib lugeda. Kirjutada tuleb täpselt ja selgelt, mis keelne soovitud raamat ja mis tema number.

§ 10. Laenata võib samal päeval ainult üks kord.

Kautsjon ja vastutus.

§ 11. Iga laenatava köite eest tuleb maksta kautsjoni keskraamatukogus kaks (2) krooni. Harukogudes tagatist ei võeta. Sissemakstud summa peale antakse kviitung. Keskraamatukogu juhatajal on õigus suurendada ja harukogu

juhataja võib nõuda laenajalt kautsjoni oma äranägemisel, kui laenatav raamat eriti väärtuslik. Alaealised kautsjonita laenajad peavad registreerimisel esitama vanemate või hool-
daja nõusoleku ja lubaduse vastutada erilisel avaldisel.

§ 12. Kautsjon makstakse tagasi kviitungi ja laenaja-
kaardi tagasiandmisel. Ei ole kautsjon välja võetud kahe
(2) aasta jooksul peale selle, kui laenajakaart kaotas maks-
vuse, jääb see linna omanduseks ja tarvitatakse uute raama-
tute ostmiseks.

§ 13. Kautsjoni asemel võivad kooliõpilased, riigi- ja
omavalitsuse ametnikud ja teenijad esitada tunnistuse, et
asutise juhataja vastutab neile laenatud raamatute eest. Sa-
muti võivad raamatuid laenuks saada seltside, ühingute ja
õpperingide liikmed, kui nende juhatused vastutavad liik-
meile laenatud raamatute eest.

Tallinna linnaomavalitsuse teenistuses seisvad isikud või-
vad saada kautsjonita kaks (2) laenajakaarti.

§ 14. Vastutusega laenajale antakse kaks (2) kaarti.
Vastutuse kestvus on üks (1) aasta, arvates 1. juunist 31.
maini.

§ 15. Raamatukogu juhataja võib oma vastutusel kauts-
jonita ja vastutuseta laenata raamatuid isikuile, kellest teab,
et nad on usaldatavad ja varanduslikult vastutusvõimelised.

§ 16. Igale laenajale antakse tema laenajate nimestikku
kandmisel raamatukogu tarvitamise määrused. Ühtlasi tuleb
laenajal tasuda kümme (10) senti registreerimise maksu. Seda
maksu võetakse ka ümberregistreerimise puhul.

Laenuaeg.

§ 17. Iga köide laenutatakse kolmeks (3) nädalaks.
Teadusliku raamatu laenuaega võib pikendada raamatukogu
juhataja nõusolekul, kui ei ole sellele raamatule ühtki järje-
korda kirjutust. Pikenduse soovi puhul tuleb raamat tuua
kogusse. Erijuhtudel võib raamatukogu juhataja laenutada
raamatuid ka pikemaks ajaks, kuid mitte üle kuue (6) kuu.

§ 18. Lugemise hooajal ilmunud uudisteoste laenuaega
võib raamatukogu juhataja tarbekorral lühendada 10 päeva
peale.

§ 19. Inventuuri tegemise puhul, mis toimub iga kolme
aasta järgi keskraamatukogu laenukogus 16. juunist 1. juulini,
on eestikeelne osa laenukogust suletud 16.—22. juunini ja
muukeelne osa 22. juunist 1. juulini. Kõik laenatud ra-
amatud tulevad tagasi tuua enne inventuuri algust, kuna uute
väljaandmine lõpetatakse kaks päeva enne inventuuri. Täht-
ajast hiljem tagasitoodud raamatuilt võetakse trahvi harilikus
korras.

Trahv.

§ 20. Laenajailt, kes raamatuid ära ei too tähtajaks,
võetakse trahvi (5) senti raamatu ja ööpäeva pealt, kogu-

summas mitte üle kolme (3) krooni. Saadud tulu kasutatakse uute raamatute ostmiseks ja kantakse vastava krediidi täiendamiseks.

§ 21. Ei tasu laenaja trahvi, arvatakse see kautsjonist maha. Ülejäänud osa võib laenaja tagasi saada kahe (2) aasta jooksul peale selle, kui laenaja kaart kaotas maksuvuse. Pärast seda tähtaega toimitakse § 12 kohaselt. Tõuseb trahvisumma üle sissemakstud kautsjoni, nõutakse trahvi laenajalt sisse vastuvaidlemata korras avalikkude raamatukogude seaduse § 19 põhjal (R. T. 77/78 — 1924).

§ 22. Trahvi kautsjonist mahaarvamise puhul kustutatakse laenaja laenajate nimestikust. Ta võib end uuesti laenajaks registreerida, kui täiendab kautsjoni normini. Sünnib trahvi sissenõudmine teist korda, kustutatakse ta laenajate nimestikust üheks aastaks.

§ 23. Ei tasu laenaja raamatu äraandmisel trahvi, jääb tema kaart trahvi tasumiseni raamatukogusse.

§ 24. Laenaja trahvist vabastamise küsimuse otsustab linnavalitsus.

Meeletuletised ja sunninõudmised.

§ 25. Laenajale, kes tähtjaks ära ei too raamatuid, saadetakse meeletuletised igal esmaspäeval, kusjuures meeletuletised lähevad neile laenajaile, kelle laenuaeg lõppes eelmisel esmaspäeval.

§ 26. Ei too laenaja raamatut tagasi esimese meeletuletise järele, saadetakse talle 7 päeva pärast teine. Ei too laenaja ka siis 7 päeva jooksul raamatut ära, nõutakse temalt sisse vastuvaidlemata korras raamatu hind kahekordses ja trahviraha ühekordses suuruses avalikkude raamatukogude seaduse § 19 alusel (R. T. 77/78 — 1924).

§ 27. Raamatukogu juhatajal on õigus keelduda võtmast vastu laenajailt raamatuid, kui on käimas nende hinna sissenõudmine politsei kaudu.

§ 28. Ei too vastutusega laenaja raamatuid tagasi ega tasu trahvi kahekordse meeletuletise järgi, alatakse sundnõudmisega temast. Ei anna ka see tagajärgi, nõutakse kahjud vastutajalt ühekordses suuruses.

§ 29. Ei ületa raamatu kahekordne hind ja trahvisumma kokku sissemakstud kautsjoni, võib raamatukogu juhataja, kui kaks meeletuletist jäänud tagajärjeta, arvata kautsjoni raamatu hinna ja trahvi kattteks, mille järele laenaja kustutatakse laenajate nimestikust üheks aastaks.

§ 30. Iga saadetud meeletuletise eest peab laenaja maksma kümme (10) senti.

Laenatud raamatute hoid.

§ 31. Iga laenaja on kohustatud hoidma temale laenuatud raamatud puhtad ja terved. On keelatud raamatusse

juhataja võib nõuda laenajalt kautsjoni oma äranägemisel, kui laenatav raamat eriti väärtuslik. Alaealised kautsjonita laenajad peavad registreerimisel esitama vanemate või hool- daja nõusoleku ja lubaduse vastutada erilisel avaldisel.

§ 12. Kautsjon makstakse tagasi kviitungi ja laenaja- kaardi tagasiandmisel. Ei ole kautsjon välja võetud kahe (2) aasta jooksul peale selle, kui laenajakaart kaotas maks- vuse, jääb see linna omanduseks ja tarvitatakse uute raama- tute ostmiseks.

§ 13. Kautsjoni asemel võivad kooliõpilased, riigi- ja omavalitsuse ametnikud ja teenijad esitada tunnistuse, et asutise juhataja vastutab neile laenatud raamatute eest. Sa- muti võivad raamatuid laenuks saada seltside, ühingute ja õpperingide liikmed, kui nende juhatused vastutavad liik- meile laenatud raamatute eest.

Tallinna linnaomavalitsuse teenistuses seisvad isikud voi- vad saada kautsjonita kaks (2) laenajakaarti.

§ 14. Vastutusega laenajale antakse kaks (2) kaarti. Vastutuse kestvus on üks (1) aasta, arvates 1. juunist 31. maini.

§ 15. Raamatukogu juhataja võib oma vastutusel kauts- jonita ja vastutuseeta laenata raamatuid isikuile, kellest teab, et nad on usaldatavad ja varanduslikult vastutusvõimelised.

§ 16. Igale laenajale antakse tema laenajate nimestikku kandmisel raamatukogu tarvitamise määrused. Ühtlasi tuleb laenajal tasuda kümme (10) senti registreerimise maksu. Seda maksu võetakse ka ümberregistreerimise puhul.

Laenuaeg.

§ 17. Iga kõide laenutatakse kolmeks (3) nädalaks. Teadusliku raamatu laenuaega võib pikendada raamatukogu juhataja nõusolekul, kui ei ole sellele raamatule ühtki järje- korda kirjutust. Pikenduse soovi puhul tuleb raamat tuua kogusse. Erijuhtudel võib raamatukogu juhataja laenutada raamatuid ka pikemaks ajaks, kuid mitte üle kuue (6) kuu.

§ 18. Lugemise hooajal ilmunud uudisteoste laenuaega võib raamatukogu juhataja tarbekorral lühendada 10 päeva peale.

§ 19. Inventuuri tegemise puhul, mis toimub iga kolme aasta järgi keskraamatukogu laenukogus 16. juunist 1. juulini, on eestikeelne osa laenukogust suletud 16.—22. juunini ja muukeelne osa 22. juunist 1. juulini. Kõik laenatud raamatud tulevad tagasi tuua enne inventuuri algust, kuna uute väljaandmine lõpetatakse kaks päeva enne inventuuri. Täht- ajast hiljem tagasitoodud raamatuil võetakse trahvi harilikus korras.

Trahv.

§ 20. Laenajailt, kes raamatuid ära ei too tähtjaks, võetakse trahvi (5) senti raamatu ja ööpäeva pealt, kogu-

summas mitte üle kolme (3) krooni. Saadud tulu kasuta- takse uute raamatute ostmiseks ja kantakse vastava krediidi täiendamiseks.

§ 21. Ei tasu laenaja trahvi, arvatakse see kautsjonist maha. Ülejäänud osa võib laenaja tagasi saada kahe (2) aasta jooksul peale selle, kui laenaja kaart kaotas maks- vuse, Pärast seda tähtaega toimitakse § 12 kohaselt. Tõuseb trahvisumma üle sissemakstud kautsjoni, nõutakse trahv laenajalt sisse vastuvaidlemata korras avalikkude raamatu- kogude seaduse § 19 põhjal (R. T. 77/78 — 1924).

§ 22. Trahvi kautsjonist mahaarvamise puhul kustutatakse laenaja laenajate nimestikust. Ta võib end uuesti laenajaks registreerida, kui täiendab kautsjoni normini. Sünnib trahvi sissenõudmine teist korda, kustutatakse ta laenajate nimes- tikust üheks aastaks.

§ 23. Ei tasu laenaja raamatu äraandmisel trahvi, jääb tema kaart trahvi tasumiseni raamatukogusse.

§ 24. Laenaja trahvist vabastamise küsimuse otsustab linnavalitsus.

Meeletuletised ja sunninõudmised.

§ 25. Laenajale, kes tähtjaks ära ei too raamatuid, saadetakse meeletuletised igal esmaspäeval, kusjuures meeletuletised lähevad neile laenajaile, kelle laenuaeg lõppes eel- misel esmaspäeval.

§ 26. Ei too laenaja raamatut tagasi esimese meeletule- tise järele, saadetakse talle 7 päeva pärast teine. Ei too laenaja ka siis 7 päeva jooksul raamatut ära, nõutakse temalt sisse vastuvaidlemata korras raamatu hind kahekordses ja trahviraha ühekordses suuruses avalikkude raamatukogude seaduse § 19 alusel (R. T. 77/78 — 1924).

§ 27. Raamatukogu juhatajal on õigus keelduda võt- mast vastu laenajailt raamatuid, kui on käimas nende hinna sissenõudmine politsei kaudu.

§ 28. Ei too vastutusega laenaja raamatuid tagasi ega tasu trahvi kahekordse meeletuletise järgi, alatakse sund- nõudmisega temast. Ei anna ka see tagajärgi, nõutakse kah- jud vastutajalt ühekordses suuruses.

§ 29. Ei ületa raamatu kahekordne hind ja trahvisumma kokku sissemakstud kautsjoni, võib raamatukogu juhataja, kui kaks meeletuletist jäänud tagajärjeta, arvata kautsjoni raamatu hinna ja trahvi katteks, mille järele laenaja kustu- tatakse laenajate nimestikust üheks aastaks.

§ 30. Iga saadetud meeletuletise eest peab laenaja maksma kümme (10) senti.

Laenatud raamatute hoid.

§ 31. Iga laenaja on kohustatud hoidma temale laenu- tatud raamatud puhtad ja terved. On keelatud raamatusse

kirjutada, kriipsutada, teha märkmeid, murda lehekülgi või rikkuda raamatut mõnel muul viisil. Samuti on keelatud laenajaile kasutamiseks väljapandud nimestike lõhkumine, määrimine ja kaasavõtmine.

§ 32. Raamatu vastuvõtmisel peab laenaja vaatama järgi selle seisukorra ja teatama rikkeist, kui need olemas, laenu-tajale vastavate märkuste tegemiseks. Ei ole laenaja raamatu vastuvõtmisel teatanud rikkeist, oletatakse, et raamat oli väljaandmisel rikkumata.

§ 33. Laenaja võib tuua rikutud või kaotatud raamatu asemele uue eksemplari selle raamatu samast või hilisemast trükist. On toodud raamat köitmata või köidetud halvasti, peab laenaja tasuma kõite kulu. Kaotatud raamatu välja-maksmisel tasub laenaja raamatu hinna raamatukogu juha-taja hindamise järgi.

§ 34. Juhtub laenaja kodus nakkav haigus, peab ta sel-lest teatama raamatu tagasitoomisel või -saatmisel, et oleks võimalik puhastada raamatut haiguse idudest.

Järjekorda kirjutamine.

§ 35. Ei ole soovitud raamat kogus, võib laenaja end järjekorda kirjutada sellele raamatule, kusjuures laenajal tuleb tasuda kulude katteks viisteist (15) senti.

§ 36. Tuleb soovitud raamat kogusse, teatatakse järje-korda kirjutanud laenajale, et raamat jõudnud kogusse ja hoitakse temale (3) päeva, arvates teate saatmise päevast. On järjekorda kirjutanud mitu, saadetakse teade esimesele. Ei tule laenaja selle aja jooksul raamatule järgi, antakse see järgmisele soovijale.

§ 37. Haruraamatukogude laenajad võivad kõiki neid raamatuid, mis ei leidu harukogus, kuid on olemas kesk-kogus, tellida keskraamatukogust harukogu juhataja kaudu.

Laenamise lõpetamine.

§ 38. Igast elukoha muutmisest peab laenaja teatama raamatukogule seitsme (7) päeva jooksul.

§ 39. Raamatukogu juhatajal on õigus lõpetada raama-tute laenutamist neile laenajaile, kes halvasti käituvad raa-matutega ja korratult täidavad käesolevaid määrusi.

§ 40. Igasuguste ettetulnud arusaamatuste lahendamiseks laenamisel ja raamatukogu sisekorras tuleb pöörduda keskraamatukogu juhataja poole.

§ 41. Käesolevad määrused hakkavad maksma 1. ap-rillist 1932. a.